

Asia: VN/25733/2021

Luonnos Suomen digitaaliseksi kompassiksi

1. Kompassin tarkoitus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Digikompassi on tarpeellinen dokumentti ja työkalu digitalisaation kokonaiskuvan hahmottamisessa. Jos kompassi vaikuttaa positiivisesti sen sisältämien tavoitteiden edistymiseen valtionhallinnossa, on se täyttänyt tarkoituksensa. Kokonaisuus on muodoltaan hyvä, joskin sisällöissä on joiltain osin edelleen kehittämistä.

2. Haasteet ja mahdollisuudet

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Haasteiden osalta kompassissa on hahmotettu hyvin osaamisen merkitys digitalisaation edistymisessä ja analysoitu vaadittuja jatkotoimenpiteitä. Myös julkisen ja yksityisen sektorin yhteyksiä kuvataan hyvin ja olennaiset seikat on esitetty selkeästi.

Yksi keskeinen seikka digitalisaation ja datatalouden mahdollisuuksien hyödyntämisessä on riittävä digitalisaatio-osaaminen valtionhallinnossa. Kompassiluonnoksessa ruoditaan ansiokkaasti julkisen sektorin muutostarpeita, mutta katsetta voisi luoda ehkä vielä enemmän henkilöstön osaamistarpeisiin. Niin yksityisellä kuin julkisellakin sektorilla tarvitaan syvällisen asiantuntemuksen lisäksi myös holistisempaa ymmärrystä digitalisaation ja datatalouden mahdollisuuksista, aina ylintä johtoa myöten.

Toinen vähemmälle huomiolle jäänyt kokonaisuus on yritysten ja julkishallinnon ulkopuolella kehittyvä digitalisaatio-osaaminen. Suomella on pitkät perinteet harrastepohjalta kehitetyistä ratkaisuksista ja jopa valmiista tuotteista, mistä tunnetuin esimerkki lienee Linux-käyttöjärjestelmä. Tämä talkoopohjalta toimiva, orgaanisesti syntyvä kulttuuri on Suomelle potentiaalinen kilpailuvaltti, jonka kehitystä ja hyödyntämistä soisi kompassissa tarkasteltavan.

3. Tavoitteet

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

Digitalisaatioon liittyvän osaamisen kannalta kompassiluonnoksessa on ansiokkaasti sanoitettu digitaalisen sivistyksen ja teknologian ymmärryksen merkitystä.

Toisaalta luonnoksessa pitäisi puhua selvästi enemmän käytettävyydestä ja palvelumuotoilusta. Digitalisaatio esiintyy kovin teknisenä kokonaisuutena, kun siihen kuitenkin kuuluu elimellisenä osana selkeät rajapinnat käyttäjiin ja hyödyntäjiin.

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

Yritysten digitalisaation (3.3) suhteen olisi syytä eritellä paremmin digitalisaation suhde tuottavuuteen. Nyt vaikutusmekanismit jäävät implisiittisiksi, kun voitaisiin vielä selkeämmin eritellä, millä tavoin digitalisaatio todella kasvattaa tuottavuutta. Samalla voitaisiin asettaa vielä suuremmin tavoitteeksi kaikkien toimialojen tuottavuuden kasvattaminen digitalisaation avulla.

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

Digitaalisten julkisten palvelujen (3.4) osalta luonnoksessa käsitellään hyvin muutosten vaatimaa osaamisen tarvetta. On kuitenkin syytä huomata, että digitaalisten palvelujen saavutettavuus ei ole riippuvaista ainoastaan osaamisesta. Mikäli palvelujen vaatimat laitteet, yhteydet ja muut edellytykset ovat esimerkiksi hintatasoltaan yksilön saavuttamattomissa, eivät palvelut täytä saavutettavuuden kriteerejä.

4. Avaintulokset

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

Osaamisen suhteen (3.1) työperäiseen maahanmuuttoon liittyvä tavoite on todella konservatiivinen. Väestökehitys ja jo nykyinen osaamispula huomioiden tavoite maahanmuuton lisääntymisestä 500 hengellä vuodessa 2030 mennessä on aivan liian vaatimaton. Määrällinen tavoite tulisi asettaa selvästi korkeammalle, jotta toimenpiteet vastaisivat todellista tarvetta ulkomailta saapuville osaajille.

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

-

5. Mittarit

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

-

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

-

6. Tuloksellisuuden seuranta ja yhteiskunnallisten vaikutusten arviointi

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

7. Muut huomiot digikompassiluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Luonnoksessa puhutaan huomattavan vähän ketterien menetelmien hyödyntämisestä. Digitalisaation myötä tarvitaan selkeä ja määrätietoinen muutos projektien suunnittelussa ja johtamisessa. Suunnan tulisi olla poispäin suurista ”vesiputousprojekteista”, kohti jatkuvaa palvelumuotoilua.

Heiskari Tapio
Tekniikan Akateemiset TEK ry